

SZKOLENIE 2: Poznaj grupę szkoleniową

WPROWADZENIE:

Uczestnicy szkoleń różnią się między sobą postawami, usposobieniem, poziomem zainteresowania, zaangażowaniem, preferencjami, potrzebami i statusem socjalno-ekonomicznym. Dla prowadzących ważne jest dokładne poznanie specyfiki grupy, gdyż pomoże to im w doborze metod zachęcenia do aktywnego uczestnictwa w szkoleniu. Mało prawdopodobne wydaje się, aby niesprawne starsze osoby uczestniczyły w jakikolwiek szkoleniach. Bariery może być wiek, stan zdrowia, czy inne potencjalne niedogodności, takie jak zależność od innych osób, ograniczenia kulturowe, a także nastawienie do uczenia się w późniejszym wieku. Starsi ludzie, którzy mają problemy z uczeniem się, potrzebują dostosowanego programu szkoleniowego, który spełni ich potrzeby i rozwiąże ryzyko społecznego wykluczenia.

Postrzeganie celów i wartości uczenia jest inne wśród osób starszych, dlatego istnieje potrzeba przedstawienia korzyści, jakie może im dać na co dzień udział w szkoleniach. Jednym z najważniejszych zadań nauczycieli będzie zatem zmiana myślenia i zajęcie się negatywnym nastawieniem do uczenia się w tej grupie celowej.

W szkoleniu omówiono problemy, które trzeba wziąć pod uwagę zanim przejdziemy do pracy z grupą, przedstawiono porady oraz metody rekrutacji i sposoby angażowania osób starszych, dotychczas niezainteresowanych uczeniem się.

ŹRÓDŁA:

- [1] [MATURE research report](#) - Raport badawczy MATURE
- [2] [European guide](#) – Strategie poprawy udziału oraz świadomości potrzeby uczenia się osób dorosłych
- [3] [EuBia](#) – Angażowanie osób starszych w uczenie się
- [4] [Eurostat](#)
- [5] [Barriers towards Participation in Adult Education and Training](#)
- [6] [Understanding multiple disadvantage in older age](#)
- [7] [Quality of life and disadvantage amongst older people](#)

CELE SZKOLENIA:

Uczestnicy szkolenia będą potrafili:

- Identyfikować i rozwiązywać problemy osób nieuczestniczących w uczeniu się w późniejszym wieku.
- Rozpoznawać różne sposoby i metody dotarcia i rekrutacji osób starszych.
- Posługiwać się różnorodnymi umiejętnościami w celu zaangażowania osób starszych w uczenie się.
- Identyfikować bariery, które mogą pojawiać się podczas uczenia w późniejszym wieku.
- Rozumieć, jak te bariery wpływają na życie osób starszych.
- Identyfikować organizacje pośredniczące działające w lokalnej społeczności oraz korzyści płynące ze współpracy z nimi.
- Przetworzyć uzyskaną wiedzę w skuteczne działania, które zaspokoją potrzeby starszych osób uczących się.

TREŚĆ SZKOLENIA:

FAZA PRZYGOTOWAWCZA:

Dla uczestników szkolenia potrzebne są następujące materiały: flipchart lub duże arkusze, markery, długopisy, samoprzylepne karteczki, rolki papieru, gotowe ankiety.

ZADANIE 1:

Prowadzimy **otwartą dyskusję** na temat starszych ludzi i ich uczestnictwa w uczeniu się w celu określenia cech osób, których zaangażowanie w naukę jest najmniej prawdopodobne, kim są te osoby.

Przykładowe tematy do dyskusji:

- Co wiemy na temat uczestnictwa starszych osób w kształceniu w moim mieście/ kraju?
- Co wiemy na temat wpływu problemów zdrowotnych, wzrostu zależności od innych, różnic kulturowych i nastawienia do uczenia, na życie starszych osób w moim kraju?
- Kim są osoby starsze, którzy przychodzą na moje zajęcia / szkolenia / warsztaty? Co wiem o nich oraz o ich potrzebach?

Jak pracujemy:

- Zapisujemy na flipcharcie lub dużym arkuszu wybrane dane statystyczne Eurostatu dotyczące uczestnictwa w kształceniu ustawicznym (źródło 4).

- Porównujemy je z danymi statystycznymi w naszym kraju.
- W oparciu o odpowiedzi na temat uczestnictwa w uczeniu się robimy notatki na flipcharcie.
- Prowadzimy dyskusję na temat możliwych przyczyn braku uczestnictwa.

ZADANIE 2:

Zaproszenie grupy do poszukania przykładu/opisu konkretnego przypadku odnośnie szczególnych barier dotyczących mniej sprawnych starszych osób. Stymulowanie pytań i aktywności w kierunku rozpoznania korzyści z uczenia się – dlaczego uczestnictwo w kształceniu starszych, mniej sprawnych osób jest zasadne? Wybrane przykłady:

- ✓ **Bariery zdrowia:** Ella (Zurich) – nauka seniorów w poradniach ambulatoryjnych, zalecane źródło - [1], strona 36
- ✓ **Bariery zależności:** Wzmocnienie nieformalnego kształcenia starszych osób w placówkach opieki (NIACE), zalecany film: http://www.youtube.com/watch?v=YsD7G9Pc_o&list=TLEMwf3IH05IY
- ✓ **Bariery kulturowe:** Śniadanie z komputerem (computer breakfast for older people), zalecana literatura źródłowa - [1], strona 27, zalecana prezentacja: http://www.youtube.com/watch?v=8yud_Lwmevo
- ✓ **Nastawienie:** Zaproponuj grę związaną ze skojarzeniami dotyczącymi wieku, zarówno pozytywnymi jak i negatywnymi. Po zebraniu wszystkich skojarzeń, podziel grupę na dwie części, przy czym jedna będzie orędownikiem negatywnych, a druga pozytywnych opinii. Skonfrontuj obie grupy. Pod koniec rzuć wyzwanie obu grupom zadając pytania: Jak mogę to zmienić? W jaki sposób mogę przekształcić negatywne postrzeganie w pozytywne?

ZADANIE 3:

Praca w małych grupach – dzielimy grupę na zespoły, rozdajemy papier i długopisy, każdemu z zespołów przydzielamy jeden z kluczowych tematów kampanii społecznej, która obejmuje osoby starsze mające problemy z uczeniem się (bariery zdefiniowane w zadaniu 2).

Przykładowe pytania:

- Gdzie i w jaki sposób dotrzeć do osób nieuczestniczących?
- Dlaczego ważny jest temat kształcenia osób dorosłych i dlaczego należy uczyć się przez całe życie?
- Jak motywować i jak angażować osoby starsze w proces uczenia się?

Zebrać propozycje wszystkich grup i zaprosić każdy zespół do prezentacji wyników.

Przykładowe strategie rekrutacji:

- ✓ podejście personalne: Opowiedz swoją historię, Źródło - [3], strona 36

- ✓ kampania medialna : Nie oglądaj się za siebie! [Źródło](#) - [2], strona 99
- ✓ wydarzenia budujące świadomość społeczną: Dzień otwarty imigrantów, [Źródło](#) - [2], str. 100; [Parada uczenia się](#) - Dni uczących się społeczności
- ✓ pośrednicy: Dojrzała radość życia, [Źródło](#) - [1], str. 25-26; Simbioz @ - e-literate Słowenia, [Źródło](#) - [1], str. 34; Poradnik zdrowia osób starszych, [Źródło](#) – [2], str. 98; Wybierz się na spacer po historii, [Źródło](#) – [1], str. 104

ZADANIE 4:

Przedstaw studium przypadku na temat pośredników (osób, organizacji lub agencji, pracujących na rzecz osób starszych w formie formalnego zatrudnienia lub wolontariatu). Zapytaj uczestników: kim są organizacje pośredniczące w tym stadium przypadku, jakie były korzyści ich udziału i co było wyzwaniem?

Przykład stadium przypadku agencji pośredniczącej “Książka do kawy”, [Źródło](#) - [2], str. 99.

Korzyści i wyzwania w sieci , [Źródło](#) - [3], str. 2.

ZADANIE 5:

Dzielimy grupę na małe zespoły, opracowujące listę praktycznych porad, które uwzględniają ważne potrzeby starszych osób uczących się, w tym:

- miejsce i czas rozpoczęcia szkolenia,
- czas trwania szkolenia (łącznie z przerwą),
- struktura szkolenia/ format
- wymagane wyposażenie techniczne
- możliwe czynniki rozpraszające
- możliwości dojazdu
- źródła finansowania, itd.

Po skończeniu, każda grupa odczytuje głośno swoją listę, wskazując słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia.

Angażujemy uczestników w otwartą debatę.

ZADANIE 6:

Poproś grupę, aby swoim starszym uczniom w celu wzajemnego poznania się zaproponowała tzw. icebreakers, przełamywanie lodów. Mając na uwadze istniejące bariery zastanówcie się co byłoby pomocne, a co nie, dla starszych osób.

ZADANIE 7:

Zostawiamy czas na indywidualną refleksję na temat programu szkolenia – niech uczestnicy zapytają siebie nawzajem:

- Jak dowiem się, czego moi uczniowie będą chcieli się uczyć?
- Jak mogę ich zmotywować poprzez odpowiedni program szkolenia?

Zanotuj na tablicy kluczowe punkty, które pomogą opracować treść szkolenia.

Sugestie dotyczące tematyki szkoleń:

- Jak utrzymać dobre zdrowie?
- Jak tworzyć lepsze relacje międzyludzkie?
- Jak aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa obywatelskiego?
- Jak być niezależnym? etc.

PODSUMOWANIE:

Uczestnicy wypełniają krótki kwestionariusz ewaluacyjny.